



տարած խժոժությունները իր խղճի վրա ազդել էին: Այդ պատճառով մի օր նա պալատը լքեց ու գնաց դեպի ճահիճները, Արարատ լեռան ստորոտին, Արաքս գետի ափին ու այնտեղ, ճահիճների շուրջ, թփերի, անտառների մեջ վազվզում էր այս ու այն կողմ՝ գուրկ մտածելու կարողությունից: Նրանից առնվել էր դատելու, մտածելու, զգալու կարողությունն ու շնորհքը, որ հատուկ է մարդուն: Այդ պատճառով էլ պատմիչը նրան ներկայացնում է որպես խոզի կերպարանք ստացած մի անձնավորություն: Տարօրինակ է աշխարհը: Երբեմն Աստված ամենահասարակ, ամենահետին մարդուց ընտրում է այն գործիքը, այն միջոցը, որ մաքրության և սրբության գործիք է դառնում իր ձեռքին: Այդպես եղավ Գրիգոր Լուսավորչի պարագային: Նա Անակի որդին էր: Անակը, որ Խոսրով թագավորին սպանեց և ձերբակալվելով սրախողխող եղավ իր ամբողջ ընտանիքի հետ: Պատմիչն ասում է, որ Անակի ընտանիքից միայն մեկ հոգի ազատվեց, մի կաթնակեր երեխա, այդ երեխան Գրիգորն էր, որ տարվեց Բյուզանդիա: Այնտեղ նա քրիստոնեական դաստիարակությամբ կրթվեց, զարգացավ ու հետագայում դարձավ Տրդատ թագավորի քարտուղարը:

Տրդատը ևս Խոսրով թագավորի միակ ժառանգն էր: Սասանյանները սրախողխող էին արել նրա ամբողջ ընտանիքը: Որպես Պարթևական ցեղի վերջին շառավիղ, Սասանյանների ձեռքից նրան փախցրել ու տարել էին Հռոմ, այնտեղ դաստիարակելու համար:

Տարիներ հետո այս երկուսը վերադառնում են Հայաստան՝ մեկը գործով ու ռազմական ուժով, իսկ մյուսը գիտությամբ ու աստվածային շնորհքով զինված: Եվ ահա այստեղ է, որ մի օր Գրիգորը, իբրև անհնազանդ, իբրև չաստվածներին գոհեր չմատուցող, իբրև հեթանոսական կրոնքը անարգող մարդ, գետնում է Խոր Վիրապի գուրը, մանավանդ երբ իմանում են, որ նա որդին է Անակի:

Սիրելի հավատացյալներ, ինչպես նշեցի քիչ առաջ, Տրդատ իր խժոժությունների պատճառով հիվանդացել էր և գնացել դեպի ճահիճները: Տրդատ թագավորի միակ փրկությունը պիտի լիներ Գրիգորը: Տրդատ թագավորի քույրը՝ Խոսրովիդուխտը, մի գիշեր երազ է տեսնում: Երազի մեջ հայտնում են նրան, թե Տրդատը կբժշկվի միայն այն դեպքում, երբ Գրիգորը նրան օրհնի, նրա վրա աղոթք կատարի, նրա վրա իր ձեռքը դնի: Տրդատ թագավորը փախել-գնացել էր պալատից, նրա փոխարեն իշխան Օտա Ամատունին դեկավարում էր պալատի գործերը: Խոսրովիդուխտը խնդրում է նրան և ասում. «Իշխան, խնդրում եմ Գրիգորին գտեք, որպեսզի բժշկի եղբորս»: Գնում են Խոր Վիրապ, 14 տարի առաջ այնտեղ բանտարկված Գրիգորին գտնում են կենդանի: Աստուծո հրեշտակը ամեն օր նրան մի նկանակ հաց ու ջուր էր տալիս: Գրիգորին բերում են Վաղարշապատ, և նա օրհնում է թագավորին: Այսպիսով կատարվում է աստվածային հրաշքը, և թագավորը բժշկվում է:

Անշուշտ Աստված Տրդատի սրտի մեջ արդեն իջել էր և այնտեղ տեղ պատրաստել քրիստոնեության ընդունման համար: Երբ հայոց թագավորը, նրա արքունիքը և ամբողջ հայ ժողովուրդը 301 թ. քրիստոնեությունն ընդունում են իբրև Հայաստանի պետական կրոն, Գրիգորին մնում է Եկեղեցի հիմնել: Ազաթանգեղոս պատմիչն ասում է. «Գրիգորը պալատից դուրս էր գալիս, գնում էր Վաղարշապատ քաղաքի դաշտերն ու հնձանները, ջրհորի մոտ նստում և ամբողջ գիշերը խոկումով և ծնրադրությամբ աղոթում էր, որ Աստված իր առջև մի լուսավոր ճանապարհ բացի և ցույց տա, թե հայ ժողովրդի քրիստոնեական կյանքը ինչ ձևով պիտի իրականանա և հավերժանա»: Մի գիշեր, երբ երկինքը աստղերով փայլում էր, իսկ հայոց աշխարհը



դավորների միջոցով թափանցեց մեր մեջ: Հեռո՛ւ վանեցեք այդ բոլորը: Դուք պետք է լավ գիտենաք հայ ժողովրդի պատմությունը, պետք է լավ ճանաչեք մեր սրբերին՝ Գրիգոր Լուսավորչից սկսած: Ես սրբոց դասը պիտի դնեմ մահ Խրիմյան Հայրիկին և Կոմիտաս Վարդապետին: Մենք ազգովին պարտական ենք Սահակ Պարթևների, Մեսրոպ Մաշտոցների, Նարեկացիների, Շնորհալիների սրբասուրբ հոգևորականներին, որոնք հայ ժողովրդի հոգեկան տաճարը կերտեցին: Նրանք Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքով մարմին առած այս քարեղեն տաճարի կողքին կերտեցին մահ մեր ազգի ոգեկան տաճարը:

Որպեսզի ձեր հոգիները չլինեն աղքատ ու սնանկ, պետք է աղոթեք, պետք է հավատաք ձեր սրբերին, պետք է հավատաք ձեր պատմությանը, պետք է հավատաք ձեր մշակույթին ու մահ մեր ժողովրդի ներկա ղեկավարներին: Ձեր հավատքով ուժ պիտի տաք, զորավիգ պիտի լինեք նրանց և ոչ թե բամբասեք ու քննադատեք, որպեսզի նրանք ևս, ձեզանով զորացած, կարողանան ազգի բոլոր խնդիրներին, Աստուծո շնորհքով անշուշտ, բարվոք լուծումներ գտնել:

Այսօր, սիրելի հավատացյալներ, Ս. Տեսիլքի օրը, ես մաղթում եմ, որ մեր Փրկիչը՝ Հիսուս Քրիստոս, իջնի իսկապես Հայաստան աշխարհ, մեզ տա համբերություն, ուժ և արիություն: Նաև մա այցելի մեր բոլորի սրտերը, որպեսզի մենք նրանով զորանանք և կարողանանք նրա կամքով իրականացնել մեր բարի և ազնիվ նպատակները այս աշխարհի վրա այժմ և հավիտյանս հավիտենից. ամեն:

